

CIJENA lista: U pretplati za čitavu god. K 36.—, za polugodište K 18.—, tromjesečno K 9.—, mjesечно K 3.—, u maloprodaji 12 gl. pojedini broj. OGLASNI primaju se u spravi lista, trg. Custozza 1

Istazi svaki dan u 5 sati ujutro.

Godina IV.

U Pulj, utorak 5. veljače 1918.

Broj 928.

RATNI IZVJEŠTAJI:

Austro-Ugaraki.

Beč, 4. (D. u.) Službeno se javlja: Između Ečave i Piave živahnji topnički bojevi. Istočno od Brente suzbili smo dva neprijateljska izvidjaja. — Poglavica generalnog stožera.

Njemački.

Berlin, 4. (D. u.) Iz velikog se glavnog stana službeno javlja: Zapadno bojište: Na mnogim mjestima fronte djelovanje topništva, koje je poraslo na večer osobito u Flandriji između Houthouterske šume i Lyse kao što i na obim stranama Moze. Zapadno od Bullecourta izjalovio se je jaki engleski izvidjaj. — Na Ailleti, sjeverno od Braye, prolazi Francuzi prolazno u položaje naših straža. Naša je pješadija i naši su pioniri dopremili iz francuskih opkopa, sjeverozapadno od Bezonvauxa, 10 zarobljenika. U zračnim bojama i sa zemlje oboreno bi zadnjih dvaju dana 18 neprijateljskih lijetala i 2 sputana zrakoplova. — Talijanska fronta: Između Ečave i Piave višestruki topnički bojevi. Sa ostalih bojišta nema ništa nova. — Ludendorff.

Mirovna pregovaranja.

Beč, 2. Dopisni ured javlja iz Bresta Litovskog od 1. veljače: Predsjednik današnje plenarne je sjednice saopćio, da je ministar-predsjednik Radoslavov preuzeo predsjedništvo bugarske delegacije. U ime ukrajinske je pučke republike izjavio delegat Sevrjuk, da se dosadnji predsjednik ukrajinske delegacije nije više povratio, te da radi toga preuzima on predsjedništvo ukrajinskog odaslanstva. Novi je predsjednik ukrajinske delegacije izjavio zatim, da je međunarodni položaj ukrajinske pučke republike središnje rade bio priznat u sjednici od 10. siječnja i sa strane središnjih vlasti i sa strane vijeća pučkih povjerenika. Zadnja izjava Trockoga, koji kuša na temelju jednog običnog telegrama i pozivajući se na neki izvršujući odbor u Harkovu, o kojem se do sad nije doznalo ništa, da krati prava ukrajinske delegacije, u posvemašnjoj je opreci sa dosadašnjim izjavama ruskoga pučkoga komesara. Nasuprot tome mora ukrajinski odaslanik da pribije, da nije Ukrajini inatko njezinom nastojanju uspjelo, da se stvori federativna ruska republika, te da je radi toga morala da odustane od ove svoje nakane. Radi toga bila je Ukrajina sa strane središnje rade proglašena potpunom neodvisnom republikom. Tvrdnja Trockoga, da eksekutivni odbor u Harkovu zastupa bolje ukrajinske interese nego li kljevska ruda može se veoma lako opovrgnuti, ali ovo se pitanje liče samo unutarnjih odnošaja Ukrajine i ne dotiče se ništa ni manje njezinog međunarodnog pravnog položaja.

Ako Trocki tvrdi, da ukrajinska delegacija nema prava zastupanja Ukrajine, pošto nije priznata sa strane harkovskog izvršujućeg odbora, to mora zastupnik Ukrajine da izjavi, da bi zapravo morala ruska delegacija da predloži svoju punomoć, pošto nije priznata ni od Moldavo, ni od krimskih tartara ni od Sibirje, koji nijesu zastupani u vijeću pučkih povjerenika. Kad bi se Ukrajina htjela pozivati na kojekakve brojajke, mogla bi intencijom bezlično nekog vijeća, od druge središnje sjednice, prema kojima su se u Petrogradu konstituirale neke pukovnije te izazvale poulične bojeve, koji su stalo ispaliti po vladu. Ali Ukrajina smatra to jedino unutarnjom stvari Rusije, u koju se ne upliće. Konačno je predložio Sevrjuk, neka se prizna potpuni neodvisnost Ukrajine i neka se ustanovi njezin međunarodni položaj i zastupanja njezine delegacije, da se time sprječiti kriva tumačenja i protuslovne izjave.

Za tim je na poziv Trockoga dao zastupnik harkovskog eksekutivnog odbora izjavu, u kojoj kaže, da taj odbor nije nikad priznao kompetentnosti ukrajinske središnje rade, pošto je ova vodila pregovore bez znanja naroda i odijeljeno od petrogradske vlade. To je uzdrimalo osnovke ukrajinske vlade. Ukrajinski narod želi doduše čim skorajšnji mir na temelju bez aneksija i kontribucija i prava naroda na samoodredjenje, ali želi to postići u svezi sa federativnom ruskom republikom. Što se liče zaposjednutih područja, to dijele pučko tajništvo u Harkovu potpunoma stanovište ruske delegacije te izjavlja, da ukrajinski narod neće nikad priznavati ugovore i pogodbe ukrajinske vlade, ne budu li priznati i odobreni od delegacije ruske republike.

Za tim izvodi Trocki, da se priznanje samostalnosti i neodvisnosti ove ili one države ne smije zamijeniti priznanjem ove ili one vlade. U doba, kad je pitanje priznanja ukrajinske rade zadobilo ovdje praktično značenje, nije bio još proces samoodredjenja Ukrajine posve skalupljen i razvijen. U ostalom daje on, Trocki, istaknuo, a da nije izazvao prosvjeda sa strane ukrajinske rade, da nejasan položaj u Ukrajini iziskuje predhodnu negodbu u svim spornim točkama, osobito u točkama granica nove države. Na ovu se veoma važnu izjavu nije danas ni osvrnula ukrajinska delegacija. Iz ove izjave slijedi, da bi svako utanačenje između središnjih vlasti, koje bi izazvalo negodovanje sa strane ruske vlade, izgubilo svoju moć i valjanost. Središnje vlasti imaju interes, da točno odrede u materijalnom pogledu svoj odnošaj prema Ukrajini, da se ne bi varave veličine držale zbiljkama. Čim više se naime jača sila savjeta u čitavoj zemlji, tim više smještaju posjedujući staleži svoje separatističke težnje na pogranična područja bivšeg ruskog carstva. Mora se međutim istaknuti, da se u nekim krugovima pretjerava separatističke tendencije u Rusiji. Pobijede li ove skupine u Rusiji, postati će odmah novociocima centralizacije, u čiju obranu su nastupale u bivšem ruskom carstvu. Zastupnici središnjih vlasti ne mogu preuzeti ulogu obraničkih sudija o sadašnjim prilikama u Rusiji i Ukrajini. On ostaje kod svog prijašnjeg stanovišta, koje je odmah iz početka formulirao. On opetuje osobito sada, otkako su zastupnici ukrajinskog izvršujućeg odbora stupili u rusku delegaciju, da samo takvi ugovori sa kljevskom radom mogu da imaju pravovaljanost, koji budu odobreni sa strane ruske delegacije.

U ime delegacije rade podao je za tim Lubynskij slijedeću izjavu: Izjave Trockoga, koje su mnogo puta posve krivo prikazale odnošaj između Rusije i novopostalih država,

bile bi mnogo puta dale razlog za prosvjed sa ukrajinske strane. Ali ukrajinska je delegacija odustala od toga, da ne bi rušila ugled petrogradske delegacije, a tim više, pošto se je to ticalo naših unutarnjih prilika. Sada, kad je Ukrajina postala nezavisnom republikom, nijesu takva pitanja više pitanja nutarnje politike. Godina revolucije 1917. počela je sa pucnjavom pod carizmom a svršla je sa pripremanja boljševika za rastjeranje konstituante. Kao što i sve ostale revolucijone vlade i boljševička je vlada protivna federativnim idealima naroda. Proglasi boljševika o slobodi naroda samo su gruba demagoška sredstva. Boljševička vlada, koja je silom rastjerala ustavodavnu skupštinu i koja se ostanja na silu bajuneta plaćenika crvene garde neće nikad provesti pravo samoodredjenja naroda u Rusiji. Ova vlada znađe veoma dobro, da ne samo da je neće priznati Ukrajina, već da će joj sam ruski narod odrediti pravo, da provadja svoja načela. Samo iz straha da se ne bi razvila narodna revolucija, proglasili su boljševici iz demagoških razloga pravo samoodredjenja naroda.

Beč, 2. (D. u.) (Nastavak.) Lubynskij karakteriše na to strahovladu boljševičke vlade, koja krivi dapače i poznate socijaliste i stare revolucionarce, da su buržoazi te posve izmišljenim vještima pokapa autoritetu vlade ove ili one mlade republike. Ona dobro znađe, da je lakše rušiti nego stvarati. Govornik govori nato o pretpovjesti harkovske ukrajinske delegacije, koja je na poziv i uz sudjelovanje boljševika došla u Brest Litovski, te veli: Ukrajinska je rada bila u Rusiji prva vlada, koja se je sastojala iz samih socijalista. Pod okriljem ukrajinske inteligencije organizovao se ukrajinski radnici, vojnici i seljaci, privukavši u svoje kolo i neukrajinsko pučanstvo, koje živi na ukrajinskoj zemlji. Ali već pod carizmom poslalo se je u ukrajinsko područje i na ukrajinsku frontu u prvome redu vojnike, koji nijesu Ukrajinci, tudje elemente, od kojih nije za vrijeme revolucije uspjelo osloboditi Ukrajinu. Ti su neukrajinski vojnici ustanovili u nekojim ukrajinskim gradovima svoja vojnička vijeća. Petrogradski su boljševici zahtjevali od ukrajinske vlade, da se čitava vladalačka moć u Ukrajini preda ovim vojničkim vijećima, a da se ne uzme u obzir zahtjeva, postavljenog od boljševika na mirovnoj konferenciji, da se naime tudje čete odstrane iz zaposjednutih krajeva. Naravno je, da ukrajinska vlada nije mogla udovoljiti ovomu zahtjevu. Drugo umiješavanje sa strane boljševika tvori zahtjev petrogradskih boljševika, da se raspišu novi izbori za središnju radu, zahtjev koji je očito kršenje prava na samoodredjenje. Izbori u konstituantu na ukrajinskom području jesu sjajna pobjeda po ukrajinsku središnju radu, jer je bilo izabrano samo 15 postotaka boljševika. Sada se je petrogradska vlada poslužila posljednjeg sredstva, sazvala u Kijevu ukrajinski kongres seljaka i vojnika. No, 2000 odaslanika, koji dodjoše na kongres, izrekoše pretežnom većinom glasova potpuno povjerenje središnjoj radi. Na što je boljševička skupina od 80 ljudi pobjegla u Harkov, gdje se je proglašila novom vladom ukrajinske pučke republike. Pučki su povjerenici otposlali onamo organizovane čete crvene garde, da opsjene pučanstvo harkovske gubernije i da štite harkovsku vladu. To su sile, na kojima se temelji harkovska vlada. Nema sumnje, da na taj način stvorena harkovska vlada nije pozvana, da zastupa ukrajinsku republiku, a ni samo grad Harkov. Lubynskij je zaključio: Naša povijest, naša budućnost, široki slojevi radnog naroda odlučit će, da li ima pravo Trocki ili mi, tko je socijalist a tko proturevolucionarac, tko stvara a tko uništava. — Nato je podao izjavu vanjski ministar grof Czernin.

Beč, 2. (D. u.) C. kr. dopisni ured javlja iz Bresta Litovskog dne 1. veljače: Konač plenarne sjednice. — Iz govora gospodina Levickog podaje predsjednik austro-ugarske delegacije, grof Czernin, u ime delegacije četiriju savezničkih vlasti ovu izjavu: U ime delegacije četiriju savezničkih vlasti častim se da pridodam izjavi, podanoj po ukrajinskoj delegaciji još i ovo: Kako je poznato, predsjednik je ukrajinske delegacije, državni tajnik Holubović u plenarnoj sjednici od 10. siječnja 1918. izjavio, da ukrajinska narodna republika, opruči se 3. universal centralne rade od 7.-20. studenoga 1917. opet počinje ekzistovati i stupa u punom opsegu, prava, koja joj pripadaju u međunarodne odnošaje. S obzirom na to smatra vlada ukrajinske narodne republike opravdanim da zauzme u sadašnjim mirovnim pregovorima samostalno stanovište. — Na to sam ja u plenarnoj sjednici od 12. siječnja 1918. u ime četiriju savezničkih vlasti podao ovu izjavu: „Mi priznajemo ukrajinsku delegaciju i opunomoćeno zastupstvo samostalne ukrajinske republike“. S obzirom na promijenjeno stanovište, koje je predsjednik ruske delegacije zauzeo: u tom pitanju u plenarnoj sjednici od 30. siječnja, prema kojem mogu biti priznani i prihvaćeni samo takvi ugovori s Ukrajinom, koji budu formalno potvrđeni od vlade federativne republike Rusije, podaju delegacije savezničkih vlasti glede stanovišta delegacije kljevske kao neodvisne delegacije slijedeću izjavu: „Mi nemamo razloga, da sada uskratimo ili ograničimo priznanje samostalnosti ukrajinske delegacije i neodvisnosti ukrajinske pučke republike. Mi i dalje priznajemo ukrajinsku narodnu republiku kao neodvisnu, slobodnu i suverenu državu, koja ima pravo, da samostalno sklapa međunarodne ugovore“. — Gospodin je Trocki na to primjetio, da on nije promijenio svog dosadašnjeg nazora o ukrajinskoj državnosti te da će istaknuti činjenicu, da će četvorici savezničkih država biti teško moguće, navadajući granicu baš priznate republike. Kod mirovnih pregovaranja nijesu međutim granice

jedne države pitanja sporedne važnosti. Zatim bi sjednica zaključena.

Beč, 3. (D. u.) Dopisni ured javlja iz Bresta Litovskog: Ministar vanjskih posala grof Czernin i državni tajnik von Kühlmann otputovali su danas sa pratnjom na kratak boravak u Berlin, gdje će se održavati vijećanja.

Stavka u Njemačkoj.

Stavkaški je pokret u Njemačkoj poprimio ozbiljnog karaktera. „Narodni Listy“ pišu: Vladine opomene nijesu djelovale, isto se tako nije obaziralo ni na pozive Hindenburgove. Napadaji „domovinske“ štampe proti stavkašima bijahu poljevanje ognja uljem. Stavke se dnevno šire, dolazi i do krvavih borba, kako je već dopisni ured javio. Radništvo zahtijeva mir, slobodu, građansku ravnopravnost u državi i sveopći mir bez aneksija i kontribucija na temelju prava samoodredjenja naroda te poboljšanje aprovizacije. Zahtjevi rajnskog njemačkog radništva razlikuju se znatno od zahtjeva bečke socijalne demokracije. Ta je stavkala samo za separatni mir s Rusijom i za „samoodredjenje“ — zaposjednutog područja. Shvaća li njemačko radništvo iz rajla zahtjeve narodnog samoodredjenja iskreno i ozbiljno, približuje se znatno češkom radništvu, koje takodjer zahtjeva sveopći mir na temelju samoodredjenja svih naroda. Njemačka vlada radi proti socijalnoj demokraciji veoma energički. Ne obećaje kao vlada bečka; ne će ni da sa stavkašima pregovara. Ne pokazuje sklonost, da udovolji radništvu, mjesto političkih slobodština postruje opsadno stanje i proglašuje nad Berlinom ratno stanje, mjesto ispuštenja Liebknechta iz kaznične zatvara Dittmanna. Radnička su vijeća raspuštena, radnički je dom zaposjednut od policije. Radništvo protestira i došlo je do borbe. Tekla je krv i javljaju već o prvim mrtvacima iz tog velikog boja. Najbliži će čas pokazati, da li će radništvo popustiti. Vlada ne će popustiti.

Monakov, 4. (D. u.) Pregovaranja u svrhu ujedinjenja, koja su započela među stavkajućima, vodjenima od samostalnih socijalni demokrata, te među socijalno-demokratskom strankom, imala su uspjeh, te jamče, da će počamši sa ponedjeljkom biti radnja opeta započeta u svim monakovskim obratima.

Berlin, 31. siječnja. Vodja neovisnih socijalnih demokrata znat. Dittmann bio je u Treptovu uapšen, kad je htio da govori množtvu. Budući da je bio uhvaćen pri činu, ne štiti ga imuniteta. Vlada hoće u sličnim slučajevima da postupa jednako strogo. („Berliner Tageblatt...“)

Što pričaju tajni dokumenti.

Berlin, 3. (D. u.) Wolffov ured saopćuje: Između nove objavljenih tajnih dokumenata od osobite je važnosti na prijašnjeg cara upravljena b-lješka na koncu godine 1904. sa strane tadašnjeg ministra izvanjskih posala, grofa Lambsdorfa, u kojoj je taj nukao njemačku vladu, neka uznemiruje prijateljske odnošaje između Rusije i Francuske, te se izrazio veoma rezervirano o tadašnjem pitanju zblizenje između Njemačke i Rusije. Na tu bilješku dođao je car Nikolaj ovu rezoluciju: 29. listopada 1904. Nijesam potpuno sporazuman s Vama. Vidite iz mogjeg odgovora na telegram njemačkog cara, da ja sada nastojim oko takovoga sporazumka s Njemačkom i Francuskom. To bi oslobodilo Evropu od bezmjerne bezobraznosti Engleske, te bi u buduću bilo najviše korisno.

Vrhovno ratno vijeće u Versaillesu.

Pariz, 3. (D. u.) Havas. Vrhovno ratno vijeće obdržavalo je u Versaillesu od 30. siječnja do 2. veljače pod predsjedništvom ministra predsjednika Clemenceaua 7 sjednica. Sudjelovali su: za američke Udružene države general Bliss i Pershing, za Francusku Clemenceau, Pichon te generali Foch, Petain i Weigant, za Englesku Lloyd George, lord Millner, generali Robertson, Wilson i Haigh, za Italiju Orlando, Sonnino i generali Cadorna i Alfieri. Vrhovno se je ratno vijeće potanko bavilo posljednjim izjavama austro-ugarskog vanjskog ministra grofa Czernina i njemačkog državnog kancelara. Nije mu bilo moguće, da u ovim izjavama nadje nešto, što bi se približilo od svih savezničkih vlada formuliranim umjerenim uvjetima. Ovo je osvjedočenje moglo samo biti pojačano utiskom, kojega izazivlje protuslovlje među tobože idealističkim ciljevima, sa kojima su središnje vlasti stupile u pregovore u Brestu Litovskom te među osvajačkim i grabežljivim pohotama, koje su sada stupile na javu. Pod ovim je okolnostima došlo ratno vijeće do zaključka, da je njegova jedina najpreča dužnost, zasigurati nastavak vojničkih napora saveznika sa posljednjom energijom i u najužem sudjelovanju. Ovi će se napori morati na-

staviti sve dotle, dok ne izazovu kod neprijateljskih vlada i naroda promjenu u mišljenju, koja će moći, da pobudi nadu na sklopljenje mira, koji se temelji na temeljima, koji ne znače kapitulaciju pred agresivnim, tvrdokornim militarizmom, pogledom na sva ona načela, kojima hoće alijanci da pomognu do pobjede načelima slobode, pravde i poštivanja prava naroda. Od ratnog vijeća prihvaćeni zaključci se ne tiču samo općeg vođenja vojničkih stvari alijanca na raznim bojištima, već naročito uskog i uspješnog ujedinjenja svih napora alijiranih država u boju protiv središnjim vlastima pod nadzorom vrhovnog ratnog vijeća. Vlast je vrhovnog ratnog vijeća bila proširena, da se razvija temelj jednostrane politike i akcije, zaključena u studenom prošle godine u Rapallu. Nakon potanijeg raspravljanja došlo se je do općeg sporazuma. Jednako je došlo do potpunog ujedinjenja medju vladama kao što i medju vojničkim vodjama u svim nužnim pravcima, kako bi jedinstveni zaključci imali potpun uspjeh i podali za sve stalno jamstvo o neslomljivoj snazi i to čvrstim pouzdanjem u jedinstvenost stanovništva. Poduzet će se sve, da se civilizovane narode obrani od nasilnih poduzeća ugnjetaca svijeta. Velika djela naše demokracije stekla su si velikom, junačkom krijeposti uzvišeno mjesto u povijesti, o čemu svjedoči plemenito ustrajanje civilnog pučanstva, kao što i sjajna junaštva vojska; ovu će moralnu pobjedu okruniti i vojnička pobjeda oslobodjajuće antante.

IZ RUSIJE.

Sofija, 3. (D. u.) „Vojenija Izvjestja“, organ ratnog ministarstva, javljaju u nekom privatnom telegramu iz Babadagh, da su Rumunji oteli nekoliko brodova, što su se nalazili u Kiliji i proglasili deltu Dunava novom republikom. Odessa će se sa svim sredstvima otimati zaposjednuću Besarabije. Dunaška mornarica pripravna je na akciju protiv Rumunja. Petrogradski pučki komesari da su namijenili 20 milijuna rubalja za uzdržavanje crvene garde. Kadeti kušaju, da stvore u svoju obranu bijelu gardu.

Stockholm, 4. (D. u.) Uslijed strašne nesreće živeža radničko i vojničko je vijeće odlučilo stvoriti u Petrogradu centralni odbor za provedenje pregledbe petrogradske željezničke mreže, ne bi li našli živeža i ostalih zalih.

IZ FINSKE.

Stockholm, 3. (D. u.) „Stockholm Tidingen“ javljaju iz Helsingfors: Finske banke bijahu po pučkom komesarijatu nasilno otvorene. Ravna eljsiva privatnih banki stavljena su pod pasku.

Stockholm, 3. (D. u.) Listovi javljaju o poačanju građanskog rata u Finskoj. Članovi „crvene garde“ počinjaju mnogobrojna ubojstva i nasilstva. Članovima je „bjele garde“ naprotiv uspjelo, te su odnijeli na sigurno mjesto zlatne zalihe banaka.

* Car u Inoostu. U nedjelju dne 3. o. mj. otvorilo je Njeg. Veličanstvo izložbu carskih trolskih strijelaca. Pučanstvo mu priredilo sjajne ovacije. U ponedjeljak vratio se opet u Beč.

* Borojević imenovan feldmaršalom. Car je imenovao generalnog pukovnika Borojevića feldmaršalom.

* Katolički kongres u Curihu. Dopisni ured javlja iz Berna danom 3. veljače: Ured Internacionalne katoličke unije saopćuje: U Curihu se obdržavala dne 29., 30. i 31. siječnja druga konferencija internacionalne katoličke unije. Konferenciju je posjetilo 50 zastupnika iz devet država. Konferencija je upravila na papu Benedikta XV. poslanicu na temelju stvorenih rezolucija. Pozdravila je internacionalni kongres katoličkih i kršćansko-katoličkih organizacija radnika i radnica glede postavljanja zahtjeva radništva kod sklopljenja mira, koji se ima sazvati. U drugim dvjema rezolucijama govori se o položaju i zahtjevima srednjeg i seljačkog staleža iz rata.

* Ugarska pučka stranka je na svojoj sjednici zaključila, da se pod imenom kršćansko-socijalna pučka stranka sjedini sa kršćanskom socijalnom strankom.

* Garibaldi organizuje dobrovoljce. Kako doznaju „Narodni Listi“ iz Lugana, namjerava talijanska vlada urediti garibaldičku armadu dobrovoljaca, te je u tu svrhu prispio u Rim Pepino Garibaldi, koji je dosad vršio svoju službu kao pukovnik brigadir.

Političke vijesti.

Tko onemogućuje mir?

„Leipziger Volkszeitung“, glasilo njemačkih nezavisnih socijalista, kojemu je na čelu zastupnik Haase, donosi članak „Keine Friedensaussichten“, u kojem se veli medju ostalim i sljedeće: Govor državnog kancelara grofa Hertlinga bio je posve nejasan i dvoičan. Situacija za mir, koja je nastala nakon toga govora, sastoji se u ovom: Vlade Engleske i Amerike revidirale su svoje ratne ciljeve. Oni su ih ograničili i udarili u pomirljive tonove, koji se sigurno razlikuju od onih, koji su se još nedavno potrebljavali. Predsjednik Ujedinjenih država objavio je mirovni program, koji se može uzeti kao

osnova za pregovore. Tomu nasuprot je njemački državni kancelar izjavio, da ovaj program za njemačku vladu ne može biti nikakva podloga za pregovore. On je samo doviknuo vladama Engleske i Amerike, da još jedno revidiraju programe, a onda će Njemačka ozbiljno proučiti njihove ratne ciljeve. Njemačka vlada vodi ovu politiku u protuslovlju sa mirovnim željama radništva. U ovo doba, u kojem držanje vlade opet pokazuje, da će nas bez koristi jedna prigoda za mir mimoći, bit će Reichstag kao i do sada odgođen, te se njegov saziv ne može očekivati prije polovice februara. Njemački narod, osobito njemačko radništvo mora šutke sve ovo primiti! Ovaj govor državnog kancelara ne može se oslabiti govorom grofa Czernina, premda su se u njima pojavile značajne razlike. Dok kancelar nije prihvatio Wilsonove predloge kao časne mirovne pokušaje, dotle je grof Czernin izjavio, da bi se na njihovom osnovu mogle povesti izmjene mišljenja. Tako dugo, dok je njemačka vlada voditeljica centralnih vlasti i dok se drži čvrsto sadašnjih mirovnih načela, dotle možemo u Czerninovim izvodima „očitati“ samo želju austrijske vlade, da nekako predusretne svojim unutrašnjim neprilikama. Članak se završuje: Radništvo njemačko vidi danas ponovno, da se njemačka vlada nije odrekla Belgije i sjeverne Francuske kao ni osvajanja na Istoku. Ono vidi, kratko rečeno, da od sadašnje vlade ne može očekivati mira.

Wekerlov program.

„Budapesti Hirlap“ i „Ujsag“ objelodanjuju temeljne crte Wekerlova programnoga govora, što ina da ga rekne u sjednici zastupničke kuće. Stvaranje izborne reforme označit će Wekerle kao dogmu, koja se sama po sebi razumije, te se pri tome žude ni zadržati ne će. Pravi se program zapravo odnosi na zadatke, koje se imaju riješiti poslije izborne reforme. Prva će zadatka biti uređenje gospodarstvenih odnosa naspram inozemstva. U pogledu Austrije stoji program na podlozi gospodarstvene nezavisnosti, ali sa gospodarstvenoga stanovišta u današnjim prilikama ne smatra mogućim odjednoff prijeći na samostalna carinska područja. Iza toga slijede osnovne crte politike za unapređivanje industrije i socijalnoga razvoja. U pogledu vojničkoga pitanja veli se, da kralj sa simpatijom prati težnje mađarskoga naroda za mađarskom vojskom, u koliko one ne slabe jedinstvenost uprave, nego ju jača, ali je u organizaciji i jeziku mađarska.

Iz slavenskog svijeta.

Novo doba — nova stranka — nov program. Iz Ljubljane nam saopćuju: Na Svijećnicu se obdržavao u dupkom punoj dvorani Mesinog doma u Ljubljani pod predsjedanjem dr. Tavčara sastanak pouzdanika slovenske narodno-napredne stranke. Prema predlogu dr. Kramera prestaje eksistovati narodna napredna stranka, a na njeno mjesto stupa jugoslavenska demokratska stranka. Ta će stranka obuhvaćati sve jugoslavenske zemlje, zastupane u carevinskom vijeću, izim Dalmacije, koja se danas nalazi u takovom stanju, da joj je skoro nemoguće svaki aktivan rad. Stranka će imati svoje odsjeke, odbore i pododbore i to provincijalne, kotarske i mjesne. Svaki povjerenik stranke bit će osobno odgovoran za svoj rad. Stranka će obdržavati svake godine na Svijećnicu skupštinu, na kojoj će se raspraviti cijelogodišnji rad. — O jugoslavenskoj politici govorio je na sastanku dr. Ravnlhar, te se sjetio i najkrajnije točke u Jugoslaviji — Pule — i pohvalno spomenuo nacionalan rad u Puli. Njegov govor duboko se dojmio slušalaca. Potanji izvještaj saopćit ćemo naknadno.

Produljenje financijalne nagodbe — ropstvo. „Hrv. država“ donosi članak, u kojem veli, da ako svi znaci ne varaju, spremaju se u našem financijalnom odnošaju prema Ugarskoj važni i dalekosežni događaji. Ministar-predsjednik Wekerle da namjerava proturati, da se hrvatsko-ugarska financijalna nagodba produlji na daljnjih 20 godina. Sklapanje definitivuma u financijalnom odnošaju s Hrvatskom da bi Wekerle htio izrabiti, da dokaže, kako je Hrvatska zadovoljna sa savezom uz Ugarsku. No jer to ne znači samo financijalnu podređenost i ropstvo, već bi to u današnjim prilikama imalo i diplomatsku važnost, makar nas to koštalo — piše „H. d.“ — i izborne reforme, te komisarijat, ne će i ne smije hrvatski narod dozvoliti.

Za koncentraciju i akciju opozicije. „Agrar Tagblatt“ bavi se u uvodniku prigovorima, koji se stavljaju hrvatsko-srpskoj koaliciji zbog njezinog pasiviteta, pak veli, da ni oni, koji te prigovore stavljaju, a to su opozicione stranke, osim žurnalističke živahnosti ne pokazuju veće živahnosti ni rada. Preporučuje za to, da se opozicija udruži i da ona poradi — jer to je najpreči put, da se doskoči onom, što koaliciji predbacuje. Akciju neka poduzme najjača stranka opozicije.

Ujedinjenje listova „Hrvatske države“ i „Glasa Slovenaca, Hrvata i Srba“. Čim je bio osnovan dnevnik „Glas Slovenaca, Hrvata

i Srba“, odmah se sa raznih rodoljubnih strana pojavila akcija, da se taj list ujedini sa starčevićanskom „Hrv. državom“, jer stoji na istom političkom stanovištu. Ovih dana su se o tom povelili pregovori, koji još nijesu posve zaključeni. Ujedinjeni novi list imao bi se zvati „Država Hrvata, Srba i Slovenaca“. („Jug.“)

Proganjanje omladine radi jugoslavenske deklaracije. U Zagrebu pobudjuje ogorčenje činjenica, da je redarstvo uapsilo srednjoškola Hackera, koji je bio sazivač skupštine srednjoškolaca, na kojoj je primljena izjava za jugoslavensku deklaraciju. Redarstvo je obavilo više premetačina, tražeći ovu izjavu. Redarstvo će i inače, kako se govora, poduzeti mjere protiv skupština, u kojima bi se izjavljivalo pristajanje uz jugoslavensku deklaraciju.

Tršćanske jugoslavenske žene za deklaraciju. „Edinost“ saopćuje: Jugoslavenske žene i djevojke u Trstu i okolici poslaše 10.816 potpisa za jugoslavensku deklaraciju sa sljedećom izjavom: Jugoslavenske žene iz Trsta i okolice pridružuju tisućama svojih sestara širom slovenske domovine svoj glas osamosvojenja vascijelog jugoslavenskog naroda i pozdravljaju majsku deklaraciju „Jugoslavenskoga kluba“ kao najtočniji izraz naših narodnih zahtjeva te mole sve zastupnike u jugoslavenskom klubu, da složno i neumoljivo ustraju u boju za životna prava jugoslavenske zemlje.

Pitanje poljske vojske. Prema nekom telegramu iz Varšave javljaju poljski listovi, da će član poljske vlade, Ostrowski, otići u njemački glavni stan, da tamo uredi program glede stvari kraljevine Poljske, što je njemačka vlada prepustila njemačkom vojničkom zapovjedništvu. Medju njima nalazi se također uređenje poljske vojske, koje se smatra prečnim, jer se očekuje, da će jerci na ruskoj fronti biti brzo porušeni, te će trebati organizovati poljsku vojničku moć na području poljske kraljevine, kako bi se zaštitilo mir i red. („Nar. Listy“.)

Domaće vijesti.

Našim cijenjenim čitateljima!

Nestašica papira, koja kao mora pritište svu hrvatsku štampu i ugrožava njeu eksistenciju, prisilila je i nas opet, da sa latimo skrajnoga sredstva, da smanjimo ponešto opseg našeg lista, e bismo mu tako barem na neko vrijeme obezbijedili izlaženje. List počinje današnjim danom izlaziti na dvije stranice, te će samo četvrtkom i nedjeljom izlaziti na četiri stranice. Kako bismo opet našim čitateljima pružili što vjerniji pregled svih događaja dana, nastojat ćemo, da čim više štedimo prostorom, te smo za to i oblik sloga nešto preinačili. Skrajna nas nužda sili na to, a i osjećaj dužnosti, da barem produljimo listu život, ne budemo li mogli zapriječiti posvemašnju obustavu. U ovo odlučno doba bio bi to jamačno nenadoknadiivi gubitak za našu narodnu stvar, i mi ćemo sve učiniti, da to zapriječimo. Ne podje li nam to za rukom, past će i naš listić kao žrtva neumoljivih željeznih prilika i teškoga vijeka u kojem živimo.

Općinski ured za posredovanje radnje saopćuje: Prama zamolbi podnesenoj ravnateljstvu bjegunačkih baraka u Vaglin, bio je općinskom uredu za posredovanje radnje dostavljen potpun iskaz svih puljskih radnika i radnica, što sada tamo borave i koji bi bili voljni primiti službu u Puli. Poslodavci, koji trebaju radnih sila, pozivlju se, da pregledaju taj iskaz u gornjepomenutom uredu. Izmedju raspoloživih radnika nalaze se izmedju drugih stolari, postolari, kovači, mehaničari, zidari, mesari, ribari, pak činovnici, seljaci, poljodjelci, kočijaši, krojači i t. d. Medju radnicama: velik broj pralja, glačalica, sluškinja i t. d.

Prodaja ribe. U slučaju, da prispije riba prodat će se ona danas. Pravo kupovati ribu imaju danas vlasnici živežnih karata počevši od broja 5501.

KINO CRVENOG KRIŽA

Ulica Sergija-broj 34.

Današnji raspored

Noć i jutro

tragedija u 4 čina.

Početak: 3, 4-10, 5-20 16-30 s.

Neprekidne predstave.

Ulaznica: I. prost. 1 K; II. 40 h

Ući se može kod svake slike.

Ravnateljstvo si pridržuje pravo promijeniti raspored.

Oglasujte

u „Hrvatskom Listu“!

Kreditno i eskomptno društvo u Puli

trg Custoza broj 45 kupuje

obligacije ratnih zajmova.